

Česká školní inspekce

Liberecký inspektorát

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Vyšší odborná škola mezinárodního obchodu a Obchodní akademie, Jablonec nad Nisou, Horní náměstí 15

Adresa: Horní náměstí 15, 466 79 Jablonec nad Nisou

Identifikátor školy: 600 020 380

Termín konání inspekce: 8. – 12. březen 2004

Čj.:	h4-1223/04-3200
Signatura:	oh3fx516

PŘEDMĚT INSPEKČNÍ ČINNOSTI

Předmětem inspekční činnosti bylo zjištění a zhodnocení:

- ❖ Personálních podmínek vzdělávací a výchovné činnosti ve studijním oboru 63-41-M/004 Obchodní akademie ve školním roce 2003/2004
- ❖ Materiálně-technických podmínek vzdělávací a výchovné činnosti ve studijním oboru 63-41-M/004 Obchodní akademie ve školním roce 2003/2004
- ❖ Průběhu a výsledků vzdělávání v předmětech český jazyk a literatura, anglický jazyk, francouzský jazyk, italský jazyk, německý jazyk, ruský jazyk, španělský jazyk, matematika, informační technologie, písemná a elektronická komunikace, ekonomika, účetnictví, statistika, zbožíznalství, integrovaný předmět, marketing, účetní aplikace ve školním roce 2003/2004

CHARAKTERISTIKA ŠKOLY

Vyšší odborná škola mezinárodního obchodu a Obchodní akademie, Jablonec nad Nisou, Horní náměstí 15 sdružuje střední odbornou školu a vyšší odbornou školu. Sídlí ve dvou budovách - třídy střední školy jsou umístěny v kmenové budově školy na adrese Horní náměstí 15, žáci vyšší odborné školy jsou vyučováni převážně v budově odloučeného pracoviště školy v Kamenné ulici v Jablonci nad Nisou. Škola je příspěvkovou organizací a jejím zřizovatelem je Liberecký kraj.

Ve střední odborné škole je ve školním roce 2003/2004 vyučován pouze studijní obor 63-41-M/004 Obchodní akademie denní formou ve třech orientacích: základní zaměření, zahraniční obchod, cestovní ruch.

K datu inspekce ve střední škole studovalo ve 13 třídách prvního až čtvrtého ročníku celkem 375 žáků s trvalým bydlištěm převážně v okresech Jablonec nad Nisou, Liberec, Semily, Česká Lípa a Děčín.

HODNOCENÍ PERSONÁLNÍCH PODMÍNEK VZDĚLÁVACÍ A VÝCHOVNÉ ČINNOSTI VZHEDEM KE SCHVÁLENÝM UČEBNÍM DOKUMENTŮM

Od minulé inspekční návštěvy v roce 2000 došlo k výrazné obměně pedagogického sboru včetně vedení školy – sedm vyučujících převážně ekonomických předmětů má maximálně tříletou pedagogickou praxi. Pouze tři pedagogové nespĺňují podmínku odborné a pedagogické způsobilosti. Dalších patnáct pracovníků splňuje podmínku odborné způsobilosti, čtyři z nich si již pedagogickou způsobilost doplňují studiem. Při přijímání do pracovního poměru a přidělování úvazků je preferována především odbornost učitelů a jejich praktické zkušenosti. Výchovná poradkyně, která je ve funkci třetím rokem, si doplňuje vyhláškou požadované vzdělání studiem.

Organizační struktura školy je jasně stanovena a jednoznačně vymezuje činnost jednotlivých úseků. Delegování pravomocí mezi jednotlivé vedoucí pracovníky přehledně určuje jejich práva a zodpovědnost za jednotlivé úseky. Velmi dobře a podrobně je zpracován organizační řád i na něj navazující interní předpisy, jejichž formální i obsahová úroveň je příkladná.

K přenosu informací uvnitř školy slouží pravidelné a dostatečně četné porady vedení, provozní porady zařazované dle potřeby a nástěnky ve sborovně a na chodbách. K výraznému

zlepšení informačního toku přispělo zavedení elektronického vnitřního informačního systému– intranetu, který je i pro žáky významným zdrojem aktuálních informací.

Dobře fungují poradní a metodické orgány školy, které jsou organizovány jako předmětové komise českého jazyka a literatury, cizích jazyků, ekonomických předmětů, společenských věd, přírodních věd a tělesné výchovy sdružené podle odbornosti do předmětových sekcí. Jejich náměty bývají často podnětem pro řešení pedagogických i provozních problémů školy. Zavedeny a realizovány jsou vzájemné hospitace. Jedním z partnerů vedení školy je studentská rada (druhá funguje samostatně pro vyšší odbornou školu), jejíž členové se scházejí jedenkrát za pololetí nebo na požádání. Předmětem jejich jednání jsou většinou záležitosti provozu školy a obsahu učiva, zápisy z jednání jsou veřejně přístupné.

Při vedení pedagogických pracovníků je preferován osobní kontakt, který je s ředitelem školy a jeho zástupci možný kdykoliv. Řízení nepedagogických pracovníků je v kompetenci ředitele školy, pro pomoc začínajícím učitelům jsou stanoveni uvádějící učitelé. Plánovanou hospitační činnost vykonávají všichni pracovníci vedení školy, každý minimálně desetkrát ročně, další je realizována operativně v případě potřeby. Systém vedení zaměstnanců je účinný.

Základním opatřením ke zlepšení stavu v oblasti personálních podmínek je podpora odpovídajícího pedagogického (čtyři vyučující) a doktorandského studia (dvě vyučující). Finanční prostředky na vzdělávací programy pro pedagogy škola cílevědomě využívá v souladu se zvoleným vzdělávacím programem, nabídku Pedagogického centra Liberec však vzhledem k požadavkům školy hodnotí ředitel jako méně zajímavou a potřebnou. Vedení školy též systematicky vytváří vyučujícím dobré pracovní podmínky (úpravou kabinetů a jejich vybavování nábytkem a PC připojenými na síť apod.).

Základem hodnocení zaměstnanců jsou poznatky z hospitační činnosti, dalšími měřítky jsou výsledky maturitních zkoušek a výsledky soutěží a olympiád. Nepřímým ukazatelem je úspěšnost absolventů při přijímacím řízení na vysoké a vyšší odborné školy a na trhu práce. Sebehodnocení učitelů prováděno není.

Personální podmínky ve střední odborné škole jsou hodnoceny jako velmi dobré.

HODNOCENÍ MATERIÁLNĚ-TECHNICKÝCH PODMÍNEK VZDĚLÁVACÍ A VÝCHOVNÉ ČINNOSTI VZHLEDEM KE SCHVÁLENÝM UČEBNÍM DOKUMENTŮM

Od minulé inspekční návštěvy v obchodní akademii došlo k dalšímu zlepšení prostorových a materiálně-technických podmínek. Vynikající podmínky pro práci mají žáci a personál školy v nové přístavbě, která je na vysoké úrovni i po stránce estetické.

V původní budově školy za provozu a převážně svépomocí postupně probíhá modernizace učeben i kabinetů a obnovuje se výzdoba na chodbách i v učebnách. Počet kmenových učeben je pro výuku dostačující, jsou čisté, subjektivně dobře osvětlené s vhodným školním nábytkem. Některé z odborných učeben nemají samostatný vchod z chodby (jsou průchozí), což není pro psychohygienu vyučovacího procesu ideální. Škola nemá vlastní stravovací zařízení, výuku tělesné výchovy zajišťuje pronájem vhodných prostorů.

K datu inspekce ve škole fungovalo osm počítačových učeben využívaných k výuce v maximální možné míře. Úroveň přístrojového a programového vybavení je různorodá, vyžaduje modernizaci, umožňuje však plnit vzdělávací program školy v celém rozsahu. Do učeben byl instalován přenosný dataprojektor. Vybavení nábytkem ani jeho rozmístění není v některých počítačových učebnách optimální. Prostorové podmínky dvou učeben jsou

stísněné, pohyb vyučujících při výuce a možnost průběžné kontroly práce žáků na počítači jsou omezeny. Vedení školy situaci vnímá a má v plánu ji v krátkém časovém horizontu přednostně řešit.

Počítačová síť dobře slouží také potřebám pedagogického sboru a žáků - je rozvedena do dalších učeben a kabinetů, tři počítače jsou instalovány i na chodbách školy. V době inspekce se projevily problémy s internetem (malá rychlost a častá nutnost obnovy hledaných webových stránek). Není využita možnost jmenování metodika informačních technologií. Překvapil fakt, že žáci nemají na poštovním serveru školy zřízeny e-mailové adresy.

Kromě knihovny beletrie byla vybudována a zprovozněna dobře zásobená studovna se studijním oddělením, kde jsou k dispozici též vzorky používaných učebnic. Nově byl otevřen školní bufet. Do jazykových učeben, které z hlediska počtu i vybavení plně vyhovují potřebám výuky, byla instalována audiovizuální technika, dostatek další je k dispozici pro využití v jiných předmětech.

Průběžně jsou doplňovány CD přehrávače, odborná literatura, beletrie, výukový software, drobné názorné pomůcky. Vymezení i zajišťování informačních zdrojů pro žáky i pedagogy je pro všechny předměty systematické a funkční se stále intenzivnějším využitím informačních technologií. Ve škole je dostatek odborné literatury a odborných textů, slovníků, autentických cizojazyčných materiálů apod., téměř pro všechny předměty mají žáci určeny vhodné učebnice. Zásadu názornosti mohou vyučující plnit v maximálním rozsahu.

Materiálně-technické podmínky výuky ve střední odborné škole umožňují a podporují efektivní vzdělávání - jsou velmi dobré.

HODNOCENÍ PRŮBĚHU A VÝSLEDKŮ VZDĚLÁVÁNÍ A VÝCHOVY

Vyučovaný obor

V souladu s rozhodnutím MŠMT o změně zařazení do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení ze dne 20. listopadu 2001 je ve škole vyučován čtyřletý studijní obor 63-41-M/004 Obchodní akademie. Výchovně vzdělávací proces probíhá v souladu s platnými učebními dokumenty schválenými MŠMT v roce 1994 a 2001.

Učební plány jsou rozpracované do jednotlivých ročníků, úpravy hodinových dotací jsou účelné a provedené v rámci povolených odchylek. Volitelné předměty stanovuje dle jednotlivých orientací škola, jejich zařazení do učebních plánů respektuje učebními dokumenty stanovený profil absolventa oboru a odpovídá zaměření studia na všeobecnou ekonomiku, zahraniční obchod nebo cestovní ruch. Kontakt s praxí je ve třetím ročníku zajištěn souvislou třítydenní odbornou praxí na pracovištích smluvních partnerů.

Výuka všech sledovaných předmětů probíhá v souladu se schválenými a platnými učebními dokumenty, jejichž obsah je v rámci povolených možností a na návrh předmětových komisí aktualizován dle požadavků praxe. Rozvržení rámcového obsahu učiva učebních osnov do jednotlivých ročníků je v ekonomických předmětech dáno tematickými plány vyučujících. Tím má rozpis učiva roční platnost a z plánů není zřejmá kontinuita výuky a mezipředmětové souvislosti. Výuka je vhodně doplňována exkurzemi, účastí na specializovaných výstavách např. cestovního ruchu, besedami s odborníky z praxe a exkurzemi. Plnění učebních osnov sledují vedoucí předmětových komisí a vedoucí jednotlivých sekcí. Případné zpoždění nebo změny v tematických plánech jsou vždy zdůvodněny a jsou přijata opatření - kontrola naplňování učebních dokumentů je účinná.

Úroveň vedení povinné dokumentace se zlepšila, zachycuje průkazně průběh vzdělávání. V jejím vedení byly zjištěny drobné formální nedostatky částečně odstraněné již v průběhu

inspekce (S nabytím platnosti nového, inovovaného učebního plánu pro vyučovaný studijní obor v roce 2001 začala škola z technických a evidenčních důvodů v povinné dokumentaci označovat vyučované předměty ve všech ročnících jednotnými názvy dle nového učebního plánu. Po upozornění ČŠI bylo názvosloví předmětů sjednoceno i v třídních výkazech vyšších ročníků, ve kterých byly předměty zapsány pod názvy uvedenými v učebním plánu z roku 1994. Hlavně v třídních knihách se vyskytovaly opravy bílením.).

Školní řád, kterým jsou stanovena pravidla organizace výchovně-vzdělávacího procesu vůči žákům, je plně funkční a vyhovuje potřebám školy. Rozvrh hodin, podle kterého výuka ve sledovaném období probíhala, odpovídal zásadám psychohygieny. K výrazně pozitivním změnám došlo v informačním systému vůči žákům a zákonným zástupcům nezletilých, který je nyní detailně propracovaný - rychlý a oboustranný tok informací je zajištěn.

Ke zlepšení výchovně-vzdělávacího procesu významně přispívá vynikající úroveň výchovného poradenství. Výchovná poradkyně ve spolupráci se školní psychologkou, pedagogy, vedením školy, žáky i rodiči vytvořila funkční, provázaný a cílený systém, který zahrnuje poradenství v oblasti profesní orientace a pomaturitního vzdělávání, přístup k žákům se specifickými poruchami učení, práci se žáky se studijními problémy, sledování absence a neomluvených hodin, péči o talenty a oblast sociálněpatologických jevů (šikana). Na ostatních průřezových tématech spolupracuje s metodičkou primární prevence. Pro přímou práci s žáky a setkání s rodiči mají vyčleněné konzultační hodiny. Jejich neformální angažovanost do problematiky a funkční provázanost preventivních činností (ekologické aktivity, charitativní činnost, humanitární akce, nabídka volnočasových aktivit, projekty, seznamovací kurzy, workshopy) výrazně kladně ovlivňují výchovně-vzdělávací proces.

Systematickou sebeevaluaci škola neprovádí.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy v českém jazyce a literatuře

Hospitováno bylo u čtyř vyučujících, které mají pro výuku předmětu odbornou a pedagogickou způsobilost. Výuka probíhala po odborné a věcné stránce správně, po pedagogické a organizační stránce se v jedné hodině projevily vážnější nedostatky. Organizace vzdělávání v ostatních hodinách respektovala věk žáků i jejich vzdělávací potřeby.

Výukové cíle byly stanoveny konkrétně, učitelky v přípravách dbaly na plynulou a logickou návaznost jednotlivých částí, využití mezipředmětových vztahů, výběr vhodných pomůcek, prolínání všech tří složek předmětu.

Vyučovalo se v kmenových třídách, žáci běžně pracovali s učebnicemi, texty, obrazovým materiálem. Vyučující upozorňovaly na další zdroje informací. Audiovizuální technika nebyla využita. Výuka i tak získala optimální názornou podporu.

Pro výuku byla charakteristická frontální forma vzdělávání, řízené činnosti byly efektivně střídány samostatnou prací, produkčními a prezentačními činnostmi v hodině slohového výcviku, cílenou aktivizací dříve získaných zkušeností a znalostí žáků při rozborech textů a zařazením párové práce. Změny činností, dostatek prostoru do výuky aktivně zasahovat, dotazovat se a možnost projevit svůj názor podnítily zájem žáků výuku sledovat a zapojovat se do ní vlastními zkušenostmi. Psychohygienu i základní didaktické zásady byly dodrženy.

Atmosféra i klima tříd se jevílo jako příznivé, interakce a komunikace probíhaly oboustranně přirozeně a otevřeně.

Hodnocení žáků bylo průběžné, klasifikaci učitelky ihned objektivně zdůvodňovaly, referáty z individuální četby si hodnotili podle stanovených kritérií žáci sami. Klasifikace, ostatní

formy hodnocení i opakované ústní pochvaly a povzbuzení měly výraznou motivační funkci a poskytly účinnou zpětnou vazbu.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy v českém jazyce byly hodnoceny jako velmi dobré.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy v německém jazyce

Bylo hospitováno devět hodin u šesti vyučujících, z nichž je pět pro předmět plně kvalifikovaných, jedna vyučující má odbornou způsobilost. Vyučující vhodně a přiměřeně stanovili cíle výuky, respektovali charakter třídy (např. začátečníky), jednak sledované cíle (zaměření na cizojazyčnou korespondenci).

Výuka byla většinou realizována v jazykových učebnách, které svým vybavením, výzdobou a půlkruhovým uspořádáním velmi dobře vyhovují komunikativní formě výuky cizímu jazyku. Žáci pracovali v každé hodině s učebnicí „Sprechen Sie Deutsch?“, v některých s vhodnými doplňujícími materiály - převážně odbornými autentickými texty. Didaktická technika byla využívána účelně.

Aktivita byla v některých hodinách velmi dobrá (pokročilí začátečníci); žáci spontánně reagovali na zadané otázky, případně se dotazovali, pokud látce nerozuměli. Menší motivaci jeví žáci hlavně tehdy, pokud šlo o jejich další cizí jazyk. Tempo výuky bylo většinou přiměřené, avšak neadekvátně dlouhý časový úsek byl vyměřen řešení některých testů nebo plnění samostatných úkolů.

Z vyučovacích metod převládala účelně vedená frontální výuka, kombinovaná s prací samostatnou a ve dvojicích. Někteří vyučující komunikovali s žáky převážně v němčině, jiní užívali mateřštinu i při formulování základních pokynů a tak bránili rozvoji komunikativních dovedností žáků.

Výsledky práce a výkony hodnotili převážně učitelé. Protože zachovávali objektivitu a umožňovali žákům dát najevo jejich vlastní názor, vznikalo v hodinách příjemné pracovní klima. Žáci byli často vedeni k sebehodnocení a k práci s chybou, zřídka k vzájemnému posuzování.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy v předmětu německý jazyk byly hodnoceny jako velmi dobré.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy v ostatních jazycích (anglický, francouzský, italský, ruský, španělský)

Cizí jazyk je vyučován ve všech ročnících všech tří oborů jako první, druhý a kromě oboru všeobecná ekonomie i jako třetí jazyk. Týdenní rozsah výuky je od tří do pěti hodin. Sledována byla výuka ve všech ročnících u jedenácti vyučujících – pěti kvalifikovaných a šesti s odbornou způsobilostí, kteří většinou absolvovali pedagogické vzdělávání určené pro učitele základní školy. Odborná a věcná správnost výuky byla dodržena.

Stanovené výukové cíle respektovaly aktuální složení třídy ve všech aspektech s citlivým přístupem k individuálním vzdělávacím potřebám žáků se specifickými potřebami učení, o nichž měli učitelé cizích jazyků přehled. Struktura hodin, promyšlený výběr forem a metod práce, logická návaznost jednotlivých částí vyučovacích jednotek i výběr pomůcek a použitá didaktická technika svědčily o bezprostřední přípravě vyučujících na výuku. Byl shledán soulad výuky s tematickými plány i plnění osnov.

Výuka probíhala v jazykových učebnách, výjimečně v kmenové učebně. Pracovní prostředí působilo esteticky, pro výuku jazyků i motivačně. Psychohygienu prostředí nebyla ničím narušena. Efektivita hodin byla posílena využitím dostupných materiálně-technických zdrojů

od základních učebnicových řad a pracovních sešitů, kopírovaných autentických materiálů, odborných textů a slovníků po didaktickou (auditivní) techniku.

Z organizačních forem vzdělávání vyučující aplikovali efektivně frontální výuku a pro rozvoj komunikace a kooperace skupinovou a párovou práci. Monologické metody byly účinně střídány dialogickými, učitelé vhodně použili metodu práce s učebnicí i odborným textem, metodu poslechu a reprodukce cizojazyčných textů, z moderních metod uplatnili brainstorming. Výběrem metod cíleně rozvíjeli receptivní dovednosti žáků, jejich slovní zásobu, schopnost porozumět cizojazyčnému textu, gramatické znalosti, řečové dovednosti, odborný jazyk i jeho aplikaci a klíčovou kompetenci - komunikaci v cizím jazyce. Učitelé dbali na nácvik správné výslovnosti a intonace. Didaktické zásady včetně tempa byly respektovány.

Pozitivní klima tříd výrazně ovlivňovalo motivaci a aktivitu. Žáci měli příležitost vyjádřit se, sdělit svůj názor, učitelé citlivě pracovali s chybou, hodnocení a klasifikaci náležitě zdůvodňovali a spravedlivě komentovali, písemné práce hodnotili na základě předem stanovených kritérií.

Dohodnutá a všemi dodržovaná pravidla jednání příznivě ovlivnila oblast komunikace a interakce.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy v cizích jazycích byly hodnoceny jako velmi dobré.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy v matematice a statistice

V matematice bylo sledováno šest hodin u třech vyučujících - všichni splňují podmínky odborné a pedagogické způsobilosti. Ve statistice byly navštíveny tři hodiny u dvou vyučujících, které si svou odbornou způsobilost doplňují pedagogickým studiem a zatím mají rezervy v metodice a stavbě hodiny.

Plánování a příprava na výuku byly prováděny pečlivě, probírané učivo navazovalo na předcházející témata. Žáci nebyli seznamováni s cílem hodiny.

Všechny hodiny se uskutečnily v klasických čistých a prostorných kmenových učebnách. Výuka matematiky byla promyšlená, vynikající byla zejména hodina v 1. ročníku – problémová výuka, neustálá aktivizace žáků, použit zpětný projektor. V hodinách statistiky chybělo použití didaktické techniky v případech, kdy by její použití zkrátilo zdlouhavé přepisování potřebných údajů na tabuli. V obou předmětech jsou používány vhodné učebnice s doložkou MŠMT ČR. V hodinách matematiky je ve většině tříd dbáno i na úpravu sešitů, vyučující jsou příkladem v práci na tabuli.

Většinou byla použita frontální výuka, ve dvou hodinách matematiky pak výuka párová. Tempo bylo vyšší v hodinách matematiky, nižší v hodinách statistiky. I když vyučující žáky aktivizovali, aktivita žáků nebyla příliš vysoká a zájem o předměty nebyl nikterak výrazný.

Ve statistice žáci dobře vnímali motivující aktuální příklady z tisku. V obou předmětech, s výjimkou dvou hodin matematiky, nebyla zaznamenána týmová spolupráce.

Stanovená pravidla komunikace mezi učitelem a žáky byla akceptována. Žáci měli možnosti vyjadřování vlastního názoru, argumentace a diskuse, využívali toho však málo. Rozvoji komunikativních dovedností žáků není z časových důvodů věnována dostatečná pozornost.

V obou předmětech je dostatek podkladů pro hodnocení. V matematice dvě čtvrtletní písemné práce a další známky za většinou krátké písemné práce. Také ve statistice jsou většinou hodnoceny písemné práce. Ve sledovaných hodinách se nevyskytlo hodnocení nebo sebehodnocení žáků.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy v uvedených předmětech byly velmi dobré.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy v informačních technologiích

ČŠI navštívila šest vyučovacích jednotek u třech vyučujících. Jeden z nich nesplňuje podmínky odborné a pedagogické způsobilosti, avšak jeho dlouholetá práce v oborech informačních technologií a ekonomiky se do výuky promítala kladně – zná praxi a souvislosti mezi oběma obory.

Všichni vyučující byli na své hodiny velmi dobře připraveni, probírané učivo navazovalo na předcházející témata. Přípravy vyučujících měli žáci většinou k dispozici na počítačové síti včetně souborů připravených pro práci v hodinách. Žáci nebyli seznamováni s cílem hodiny, byl však oznamován její průběh.

Výuka byla realizována ve třech učebnách s bezprašnými tabulemi, každý žák pracoval u počítače samostatně. Informace na stěnách v jedné učebně byly neaktuální a stoly v této učebně nejsou pro výuku příliš vhodné. V další učebně jsou používány nevhodné židle. V jedné dvouhodině při tvorbě prezentací byl k dispozici skener a digitální fotoaparát, čehož žáci využívali. V další dvouhodině byl využit dataprojektor připojený na počítač učitele. Při výuce nejsou používány učebnice, sešity mají žáci pouze doporučeny. Jejich úroveň je velmi rozdílná, spíše slabá.

Ve většině hodin byla použita kombinace výuky frontální – dominoval srozumitelný, klidný a věcný výklad a individuální – kontrola a pomoc vyučujících žákům podle potřeby. Pokud měli žáci zadanou konkrétní a dostatečně náročnou práci, pracovali se zájmem, celkově však byla aktivita žáků menší. V jednom případě (téma počítačová grafika – úvod do problematiky) bylo tempo pomalé a žáci se nudili, v jiném byla zadána práce vzhledem ke stavu třídy poměrně jednoduchá. Rozvrhem stanovené přestávky byly v pěti sledovaných dvouhodinových blocích dodržovány. Individuální práce na počítačích vylučovala týmovou spolupráci.

Ve všech sledovaných hodinách byla akceptována stanovená pravidla komunikace mezi učitelem a žáky, klima ve třídách bylo příjemné. Vzhledem k charakteru předmětu nelze mluvit o rozvoji komunikativních dovedností žáků. S tím je spojena i omezená možnost vyjadřování vlastního názoru, argumentace či diskuse.

Hodnocení žáků probíhá převážně na základě posouzení úloh, které zpracovávají a posílají na e-mailovou adresu učitele. Žáci byli za dílčí úspěchy ústně chváleni, hodnocení nebo sebehodnocení žáků nebylo v hospitovaných hodinách zaznamenáno.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy v informačních technologiích byly velmi dobré.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy v předmětu písemná a elektronická komunikace

Bylo sledováno celkem osm vyučovacích jednotek u všech čtyř vyučujících, které v době inspekce předmět vyučovaly. Z nich tři mají odbornou způsobilost pro jiné předměty, jedna vyučující ještě neukončila vysokoškolské studium ekonomického charakteru. Tyto skutečnosti se sice ve výuce neodrazily, u některých se však projevila absence průběžného vzdělávání v oblasti informačních technologií.

Předmět je vyučován ve všech ročnících výhradně prostřednictvím výpočetní techniky s využitím speciálního (ATF) nebo v praxi nejčastěji používaného software (MS Word). Výuka byla realizována v počítačových učebnách, jejichž dispoziční řešení a vybavení není pro výuku optimální. Tiskárny jsou ve většině z nich instalovány mimo učebny, což

vyučujícím i žákům znesnadňuje okamžitou vizuální kontrolu a autorizaci tištěných žákovských prací.

Vzhledem k vytvořeným materiálně-technickým podmínkám je pro předmět charakteristické činnostní vyučování, žáci vždy pracovali samostatně, individuálním tempem, každý u svého počítače.

Zhlédnuté hodiny byly předem více připravené po stránce obsahové, ve většině z nich se vyučujícím dařilo efektivně střídat činnosti a tím zajistit žákům vhodnou relaxaci, některé se vyznačovaly perfektně promyšlenou motivací. Ve všech se učitelky žákům individuálně věnovaly, jen některé dokázaly žákům fundovaně poradit, jak využít všech možností používaného software k maximálnímu usnadnění a zjednodušení administrativních činností.

Stanovené výukové cíle byly vždy přiměřeně náročné, ve většině hodin byly žákům sděleny a v hodinách se je dařilo plnit. Až na výjimky byla organizace vyučovací jednotky efektivní a vyučovací čas byl plně využit.

Ve všech hodinách bylo vytvořeno příznivé pracovní klima, žáci se nebáli zeptat se, diskutovat o problémech, byli aktivní a projevovali o výuku zájem. Rezervy jsou v práci s dalšími informačními zdroji přímo v hodinách (pravopisná pravidla, doporučené normy, slovníky), zcela dopracován ještě není systém průběžného hodnocení žáků a práce s chybou.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy byly ve sledovaném období ve výše uvedeném předmětu na velmi dobré úrovni.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy v odborných ekonomických předmětech (ekonomika, účetnictví, marketing, integrovaný předmět, účetní aplikace) a zbožíznalství

Bylo sledováno celkem 21 hodin u dvanácti vyučujících. Z nich sedm splňuje podmínky odborné a pedagogické způsobilosti, pět nemá odpovídající pedagogické vzdělání.

Bezprostřední příprava vyučujících se týkala převážně obsahu výuky. Menší pozornost věnovali vyučující časovému rozvržení vyučovacích hodin a kombinaci vyučovacích metod, což se ve svém důsledku odrazilo v menší efektivitě výuky.

Výuka probíhala v kmenových učebnách, interiéry navštívených tříd se lišily kvalitou školního nábytku, jejich estetická úroveň je dobrá, ale motivační vliv na žáky většinou nemá. Výuka předmětu účetní aplikace a integrovaného předmětu probíhala ve dvou odborných učebnách vybavených dostatečným množstvím počítačů.

Výuka odborných ekonomických předmětů a zbožíznalství byla věcně správná, s uplatňováním mezipředmětových vztahů, aktualizací učiva a řadou příkladů z praxe. Ve většině hodin převládal frontální způsob práce se snahou o řízený rozhovor, bez střídání dalších metod a forem práce. Efektivitu ve využití vyučovací doby snižovalo diktování poznámek.

Nedostatky ve stavbě hodin plynuly převážně z pedagogické nezkušenosti vyučujících, v některých případech souvisely s rutinní prací. Zpravidla chyběl závěr hodin se zpětnou vazbou o účinnosti výuky a zhodnocení (sebehodnocení) práce žáků. Bezprostřední materiální podpora výuky byla často pouze tradiční (tabule křída), didaktická technika zůstala nevyužitá.

Práce s učebnicí byla zařazena v účetnictví. Názornost a vazbu na reálnou praxi přinesla práce s peněžním deníkem a s formulářem daňového priznání v integrovaném předmětu a ukázky ropných produktů v jedné z hodin zbožíznalství. Hodiny předmětu účetní aplikace měly činnostní charakter. Žáci individuálně řešili dle namnoženého zadání praktické úlohy účetnictví na počítači. Vyučující průběžně kontrolovali výsledky práce žáků, radili jim a ukazovali alternativní postupy řešení, uplatňovali individuální přístup k žákům. V ostatních

hodinách byli žáci pasivními účastníky výuky, poznatky jim byly předávány v hotové podobě. Osnovami doporučená práce se zdroji informací, samostatná práce žáků a týmová práce při řešení problémových situací realizována nebyla. V souladu s pojetím ekonomických předmětů jsou žákům zadávány seminární práce, při jejichž zpracování musí prokázat schopnost aplikovat získané poznatky v praxi (marketingový výzkum, výroková studie, příprava zájezdu v tuzemsku, atd.). Formou seminární práce škola získává zpětnovazební informace o efektivitě třítydenní praxe žáků v organizacích - její hodnocení je zahrnuto do klasifikace ekonomických předmětů.

Vstupní motivace probíhala nejčastěji sdělením tématu a seznámením žáků se vzdělávacím cílem, v průběhu hodin pak byla výuka zpestřena aktualizací učiva a využitelností teoretických poznatků při řešení praktických příkladů. Méně pak volené formy práce motivovaly žáky k aktivní práci v hodinách. Motivačně působí možnosti podmíněné dobrými vědomostmi žáků (např. účast v Republikové soutěži cestovního ruchu v Turnově, spoluúčast při zpracování a prezentaci mezinárodního projektu „Vztah ekonomie, ekologie a cestovního ruchu“).

Vědomosti a dovednosti žáků jsou průběžně ověřovány ústní i písemnou formou. Škola pravidelně zjišťuje výsledky vzdělávání v ekonomice a v účetnictví pomocí vlastních srovnávacích testů. Jejich výsledky jsou projednávány v jednotlivých sekcích. Vyučující zahrnují známku do klasifikace příslušného předmětu.

Vztahy v hodinách byly bezkonfliktní, chování žáků bylo kultivované. Vstřícnost vyučujících (pomoc při řešení úkolů, nabídka konzultací) odrážela jejich spoluzodpovědnost za dosažené výsledky vzdělávání. Prostor pro rozvoj komunikativních dovedností žáků byl zúžen užitím frontálních vyučovacích metod s těžištěm práce převážně na vyučujících.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy byly v odborných ekonomických předmětech a zbožiznalství hodnoceny jako dobré.

Výsledky vzdělávání zjišťované školou

Kvalitu výsledků vzdělávání a zpětnou vazbu k úrovni vlastní práce škola pravidelně zjišťuje v předmětech ekonomika, statistika a účetnictví pomocí pravidelně zadávaných vlastních srovnávacích testů, sledováním výsledků žáků při školních akcích (ve školních kolech olympiád, prezentací žáků v cestovním ruchu v rámci programu Sokrates Comenius, pořádáním vlastní akademie apod.)

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy ve sledovaných předmětech byly celkově hodnoceny jako velmi dobré.

DALŠÍ ZJIŠTĚNÍ

Údaje uvedené v rozhodnutí o změně zařazení do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení ze dne 20. listopadu 2001 jsou v souladu s údaji ve zřizovací listině ze dne 6. června 2003.

I nadále škola udržuje intenzivní kontakty s partnerskými školami v zahraničí, realizuje výměnné pobyty žáků, účastní se řady projektů, kulturních akcí, vyvíjí intenzivní činnost v charitativní oblasti. Svou aktivitu dobře prezentuje na svých www stránkách i ve výroční zprávě školy.

VÝČET DOKLADŮ, O KTERÉ SE INSPEKČNÍ ZJIŠTĚNÍ OPÍRÁ

1. Rozhodnutí MŠMT o změně zařazení do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení čj. 30 112/2001-21 ze dne 20. listopadu 2001 s účinností od 28. srpna 2001
2. Jmenování Mgr. Jiřího Kabelky do funkce ředitele Vyšší odborné školy mezinárodního obchodu a Obchodní akademie Jablonec nad Nisou, Horní Náměstí 15, vydané MŠMT 11. června 2001 s účinností od 1. srpna 2001
3. Zřizovací listina Vyšší odborné školy mezinárodního obchodu a Obchodní akademie, Jablonec nad Nisou, Horní náměstí 15 vydaná Libereckým krajem pod čj. ZL-83/03-Š dne 6. června 2003
4. Výkaz o gymnáziu-střední odborné škole-konzervatoři Škol(MŠMT) V 7-01 zpracovaný školou dne 1. října 2003
5. Třídní výkazy tříd 01.A, 01.B, 01.C, 02.A, 02.B, 02.C, 03.A, 03.B, 03.C, 03.D, 04.A, 04.B, 04.C ve školním roce 2003/2004
6. Doklady o nejvyšším dosaženém vzdělání pedagogických pracovníků školy
7. Třídní knihy tříd 01.A, 01.B, 01.C, 02.A, 02.B, 02.C, 03.A, 03.B, 03.C, 03.D, 04.A, 04.B, 04.C ve školním roce 2003/2004
8. Rozvrh hodin všech tříd platný k datu inspekce
9. Učební dokumenty schválené MŠMT pod čj. 19 295/94-23 ze dne 24. června 1994 a čj. 23 842/2001-23 ze dne 23. srpna 2001
10. Učební plány všech ročníků studijního oboru 63-41-M/004 Obchodní akademie, podle kterých se ve škole k datu kontroly vyučovalo
11. Protokoly o přijímacím řízení pro školní rok 2003/2004
12. Protokoly o ukončování studia ve školním roce 2002/2003
13. Zápisy z jednání pedagogické rady ve školním roce 2003/2004
14. Protokoly o komisionálních zkouškách ve školním roce 2002/2003
15. Rozhodnutí ředitele školy vydaná ve školním roce 2003/2004
16. Organizační řád VOŠMO a OA Jablonec nad Nisou s účinností od 1. září 2003
17. „Vnitřní řád Vyšší odborné školy mezinárodního obchodu a Obchodní akademie Jablonec nad Nisou“ ze dne 1. září 2003 schválený ředitelem školy
18. Výroční zpráva školy za školní rok 2002/2003 – nedatováno
19. „Seznam učebnic pro výuku na Obchodní akademii v Jablonci nad Nisou“ ze dne 10. září 2003 zpracovaný školou
20. „Řád odborné učebny“ – pravidla pro práci v počítačových učebnách schválený ředitelem školy 30. srpna 2003
21. Tematické plány hospitovaných předmětů platné pro školní rok 2003/2004
22. „Plnění plánu výchovného poradce v 1. pololetí školního roku 2003/2004“ ze dne 8. února 2004
23. „Rámcový plán výchovného poradce na školní rok 2003/2004“, nedatováno
24. „Závěrečná zpráva výchovného poradce za školní rok 2002/2003“ ze dne 25. června 2003
25. „Záznam z pohovoru o vysoké absenci“ ze dne 4. března 2004
26. „Záznam z pohovoru o prospěchu studenta“ ze dne 3. března 2004
27. „Záznam z pohovoru o neomluvené nepřítomnosti žáka“ ze dne 3. února 2004

28. „Dotazník - závislosti a patologické jevy“ školní rok 2003/2004
29. „Dotazník - klima v naší škole“ školní rok 2003/2004
30. „Program primární prevence patologických jevů ve školním roce 2003/2004“, nedatováno
31. „Zpráva o plnění minimálního programu prevence sociálněpatologických jevů ve školním roce 2002/2003“, nedatováno
32. Projekt Sokrates „Národní park Maloskalsko“
33. Projekt „Úspora energie na školách“
34. Zápisy ze schůzí předmětové komise předmětu český jazyk a literatura ve školním roce 2003/2004
35. „Plán sekce anglického jazyka na II. pololetí školního roku 2003/2004“ ze dne 9. února 2004
36. „Zápis z předmětové komise ekonomů“ ze dne 16. dubna 2002
37. „Zápis ze schůzky sekce zbožíznalství“ ze dne 16. března 2002
38. „Zápis z porady předmětové komise“ (cizí jazyky) – nedatováno

ZÁVĚR

Personální podmínky vzdělávací a výchovné činnosti jsou vzhledem k vyučovanému oboru na velmi dobré úrovni. Důraz je kladen přednostně na využití odborných znalostí a praktických zkušeností pedagogů. Plánování v oblasti lidských zdrojů a jejich dalšího vzdělávání je promyšlené. V organizaci činnosti a provozu školy i ve vedení zaměstnanců došlo od minulé inspekční návštěvy k pozitivním změnám, systém je plně funkční a podmínkám školského subjektu vyhovuje.

Materiálně-technické podmínky vzdělávací a výchovné činnosti jsou vzhledem ke schváleným učebním dokumentům velmi dobré. Prostorové, estetické a psychohygienické podmínky výuky jsou vynikající v nové přístavbě, v původní budově střední odborné školy jsou ovlivněny jejím stářím a dispozičním řešením. Vedení tuto situaci v rámci finančních možností školy plánovitě a systematicky řeší postupnou rekonstrukcí jednotlivých místností. Materiálně-technické vybavení je průběžně doplňováno a modernizováno, prioritou je výpočetní technika. Mimořádná pozornost je věnována vymezení a zpřístupnění aktuálních informačních zdrojů.

Výchovně-vzdělávací proces probíhal ve velmi příznivé, partnerské atmosféře. Ve škole se k datu inspekce vyučovalo podle platných učebních dokumentů, učební osnovy všech sledovaných předmětů byly plněny. Obsah výuky je průběžně v souladu s požadavky praxe aktualizován.

Průběh a výsledky vzdělávání byly s výjimkou odborných ekonomických předmětů na velmi dobré úrovni. V odborných ekonomických předmětech se v části zhlédnutých hodin projevila pedagogická nezkušenost vyučujících, v některých případech zjištěné nedostatky souvisely s rutinní prací.

Od minulé inspekce zaměřené na činnost obchodní akademie došlo v činnosti školy k řadě pozitivních změn v oblasti personální i materiálně-technické. Ve sledovaných předmětech se zlepšil průběh a výsledky výuky informačních technologií.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Razítko

Složení týmu	Titul, jméno a příjmení	Podpis
Vedoucí týmu	Ing. Kateřina Nováková	v. r.
Členové týmu	Mgr. Helena Čerovská	v. r.
	Ing. Zdeňka Hájková	v. r.
	Ing. Pavel Procházka	v. r.
	Iva Chybová	
	Libuše Škoudlilová	

Další zaměstnanci ČŠI Mgr. Hana Šabaková

V Liberci dne 7. května 2004

Datum a podpis ředitele školy stvrzující převzetí inspekční zprávy

Datum převzetí inspekční zprávy: 24. května 2004

Razítko

Ředitel školy, nebo jiná osoba oprávněná jednat za školu

Mgr. Jiří Kabelka, ředitel školy

Podpis

v. r.

Dle § 19 odst. 7 zákona č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů, může ředitel školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci do 14 dnů po jejím obdržení na adresu pracoviště vedoucího inspekčního týmu, tj. Masarykova 28, 460 01 Liberec. Připomínky k obsahu inspekční zprávy se stávají její součástí.

Hodnotící stupnice:

Stupeň
Vynikající
Velmi dobrý
Dobry
Vyhovující
Nevyhovující

Další adresáti inspekční zprávy

Adresát	Datum předání/odeslání inspekční zprávy	Podpis příjemce nebo čj. jednacího protokolu ČŠI
Krajský úřad – odbor školství	24. června 2004	h4-1223/04-3200
Zřizovatel	24. června 2004	h4-1223/04-3200
Rada školy	-----	-----

Připomínky ředitele školy

Datum	Čj. jednacího protokolu ČŠI	Text
-----	-----	Připomínky nebyly podány.